

УДК 7.072.2(477)“19/20”(092)

Андрій **Дем'янчук**

кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри режисури та хорео-
графії
Львівського національного універси-
тету імені Івана Франка

Визначний дослідник українського мистецтва: світлій пам'яті Якима Запаска

Анотація. У дослідженні здійснено спробу висвітлити та проаналізувати відомі й маловідомі факти з життєпису академіка Якима Запаска – видатного українського вченого, дослідника української рукописної книги. Зокрема, розкрити вплив на формування особистості вченого його батьків, дружини та друзів. У цьому контексті слід відзначити величезну працездатність і наполегливість ученого, працю над розвитком особистих чеснот, самонавчання та удосконалення фахових якостей.

Результати дослідження дають підстави ствердити, що академік Яким Запаско зробив вагомий внесок у розвиток українського мистецтвознавства, був патріотом України, а як особистість – чесною і порядною людиною. З біографії вченого відома низка фактів, коли вчений заохочував обдарованих випускників художніх училищ до подальшого навчання, зокрема у Львівському інституті прикладного та декоративного мистецтва.

Ключові слова: академік Яким Запаско, українське мистецтвознавство, українська рукописна книга, науково-педагогічна діяльність, патріотизм.

1 листопада, у день християнського свята Всіх святих відійшов по вічну нагороду до Господа Бога Яким Запаско – визначний український вчений-мистецтвознавець. Відзначаючи 95-річчя від дня народження вченого, констатуємо – його світла постать та величезний науковий доробок були й надалі залишаються предметом наукових досліджень і публікацій [1-23].

Зі спогадів дружини Якима Запаска – Марії Андронівни Запаско (дівооче прізвище Приймак) довідуємося цікаві факти із життєпису вченого: «Якимові властиві такі позитивні риси, як залюбленість у наукову роботу,

цілеспрямованість, наполегливість, безкомпромісність, дисциплінованість, вимогливість до себе і до інших, а також глибокий патріотизм. Можливо домінування саме цих рис сприяло проявленню комунікабельності і компанійства.

Вже півстоліття ми прожили разом у дружбі і злагоді, а якщо інколи і проявлялись якісь похибки, то у нас вистачало мудрості і мужності, щоб подолати їх. Дітей ми не маємо. Багато спільного об'єднувало нас – обоє ми вихідці із села, любимо село і не втрачаємо зв'язок з ним. Часто відвідуємо моє село Синицю на Київщині і чоловікове село Росішки на Черкащині. Їздимо в наші села, щоб зустрітись з рідними, односельцями і відчутти подих рідної землі. Нас з чоловіком об'єднує протягом всього життя спільність поглядів і переконань, спільність в оцінках суспільних явищ, захоплення педагогічною і науковою працею. Обоє любимо працювати з молоддю, а тому стараємось постійно читати нову фахову і художню літературу, стараємось, щоб у спілкуванні з студентами не помітили, що вони нас переросли.

Завжди радуємось успіхам своїм і близьких та рідних, бажаємо всім добрим людям щастя і добра¹ [5, с. 43–44].

Коли Марія Запаско розробляла методички для лабораторних занять з психології спорту і загальної психології для посібника Ленінградського інституту фізкультури, а також нові методичні розробки на теми «Почуття», «Увага», «Темперамент», їй допомагав її чоловік – мистецтвознавець Яким Запаско. Вона згадує: «З ним ми підготували цілий ряд слайдів з тематичних і сюжетних творів зарубіжного і вітчизняного мистецтва, в яких яскраво ілюструвались зовнішні прояви психіки людей різних професій і спортсменів» [5, с. 42]. Curriculum Vitae Якіма Запаска (1923–2007). Становлення особистості

Яким Запаско народився 28 серпня 1923 р. в с. Росішки Христинівського району Черкаської області в українській родині Прохора та Фросини Запасків, які «...з діда-прадіда вели сільське господарство, були малописьменні, але дали синові і іншим своїм дітям можливість отримати освіту...» [2, с. 43].

З ранніх літ, з колисковою і молоком матері, хлопчина Яким на гли-

¹ Спогади академіка Я. Запаска про задум та написання родоводу дружини: «2001 р. В цей рік повнюється 50 років нашого з Марією – викладачем психології у вищих навчальних закладах – подружнього життя. Ми вирішили, порадившись, вірніше, я запропонував дружині написати нарис про свій родовід і власні спогади з пройденого життєвого шляху. Спонукало мене до цього те, що впродовж усіх цих років, у вільні години, вона часто розповідала цікаві факти – веселі і сумні – з минулого. Марія погодилася і впродовж півроку, в години натхнення, занотувала їх на папері. Я, в свою чергу, обіцяв їй організувати їх видання...» [5, с. 3].

бинному духовно-генетичному рівні увібрав любов до рідної землі, своєї батьківщини – України. Українськість була в нього «дуже особистісною, не декларативною. Водночас це українське самовизначення багато в чому надалі вплинуло на його публічну самореалізацію» – зазначає доктор історичних наук, професор Львівської національної академії мистецтв Оксана Маланчук-Рибак [18, с. 46].

З раннього дитинства Яким прагнув вчитися. У семирічному віці пішов навчатися до Христинівської сільської школи. Цікаві біографічні відомості із цього періоду наводить заступник директора київського Музею книги та друкарства Людмила Хауха-Марченко: «Коли Україна опинилася в жахливих умовах голодомору, батько Якіма – Прохор Флорович, працівник залізничної станції, рятуючи сім'ю від фактичної смерті, у жовтні 1932 р. відправляється на заробітки до Москви, де йому вдається влаштуватися на ткацьку фабрику фарбувальником тканин. Наприкінці того ж року він забирає до себе й сина. Так дев'ятирічний Яким потрапив до Москви, де продовжив навчання у 28-й місцевій школі ... Не знаючи російської мови, хлопчик одразу отримав прізвисько «хахол» і часто наражався на образи, бійки, приниження. Якось він не витримав чергових знущань однокласників і вигукнув: «Що вам від мене треба? Я не знаю вашої мови. Я з України, де люди вмирають з голоду!..». Розмова у кабінеті директора з батьком закінчилася відлупцюванням маленького бунтівника. Але до НКВС справа не дійшла. Навесні 1935 р. батько з сином повернулися додому...» [20, с. 78].

1941 року закінчив середню школу з похвальною грамотою. Велике бажання вчитися перервала Друга світова війна. Разом з іншими курсантами піхотного училища міста Нальчик 1942 р. відправлений на фронт. Воював під Сталінградом і звідти пройшов у боях до Польщі. 1944 року отримав важке поранення, упродовж року перебував у Мінському госпіталі (два місяці пролежав без свідомості).

1945 року після демобілізації Я. Запаско приїхав до Львова «і незважаючи на те, що вступні іспити завершилися (був жовтень), він таки став студентом поліграфічного інституту ім. Івана Федорова (спочатку без офіційного зарахування і стипендії). ... з вродженою наполегливістю й охотою до навчання відвідував лекції художньо-графічного відділення інституту, де його вчителями були О. Кульчицька і В. Форостецький». За відмінне навчання став першим Федорівським стипендіатом [20, с. 78].

Після закінчення навчання 1950 р. скерований на посаду художнього редактора Львівського книжково-журнального видавництва. [5, с.43], а 1952 р. – науковий співробітник Львівського музею етнографії і худож-

нього промислу АН України. Створив низку начерків і рисунків, зокрема портрет дружини Марії (рисунок олівцем, Львів, 1952 р.) [5, с. 45, іл. 1].

Праця в музеї сприяла науковій роботі з дослідження українського народного килимарства. Вивчав фондосховища музеїв України, зокрема, Львова, Києва, Чернігова, Черкас, Полтави, Харкова, Дніпропетровська, Луцька, Чернівців, матеріали етнографічних експедицій і працював над кандидатською дисертацією.

Першими науковими публікаціями про давню українську книгу були статті 1956-1957 рр. у Київському збірнику «Матеріали з етнографії та художнього промислу». У них аналізується вплив народного мистецтва на художнє оздоблення української рукописної книги XI – першої половини XVIII ст. Після вивчення матеріалів і архівів бібліотек, музеїв, монастирів і церков України і колишнього СРСР у Москві 1958 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Орнаментальне оформлення української рукописної книги» [20, с. 78–79].

Від 1958 по 1971 рр. – ректор Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (ЛДІПДМ).

До навчального процесу вишу ввів курс з історії українського образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва. Зі слів ученого, «раніше у навчальних планах від Міністерства вищої освіти СРСР для національного мистецтва місця не було» [20, с. 78]. Його перша монографія «Орнаментальне оформлення української рукописної книги» була опублікована в Києві 1960 р. У 1960-1970 рр. учений опублікував серію статей, «присвячених українському декоративно-ужитковому мистецтву («Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва» у співавторстві (Львів, 1969). А також монографії «Мистецтво книги на Україні в XVI – XVIII ст.» (Львів, 1971), «Українське народне килимарство» (1973), «Мистецька спадщина Івана Федорова» (1974) та ін.

Науково-педагогічну діяльність ученого та її значення у становленні інституту як фахового мистецького закладу висвітлив у доповіді на ювілейній науковій конференції, присвяченій 80-річчю від дня народження вченого доктор мистецтвознавства, професор Орест Голубець, член-кореспондент Національної академії наук України. У доповіді зазначається, що Я. Запаско ввійшов у історію Львівської академії мистецтв як «перший український ректор». Особливою заслугою вченого було запровадження викладання українською мовою, введення до навчальних планів нових спеціалізованих дисциплін тощо [2, с. 48; 21]. Проте важка хвороба очей та загроза втрати зору (як наслідок фронтального поранення в голову) змусили звільнитися з посади ректора.

У 1971–1999 рр. займав посаду завідувача кафедри Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва (від 1994 р. – Львівська академія мистецтв, 2004 р. отримала статус національного вищого навчального закладу).

1973 року захистив докторську дисертацію з мистецтвознавства. У 1981–1984 рр. разом з Я. Ісаєвичем працює над унікальним каталогом стародруків кириличного та латинського шрифтів, надрукованих в Україні в XVI – XVIII ст. [20, с. 79].

1995 року у Львові вийшла монографія вченого «Пам'ятки книжкового мистецтва. Українська рукописна книга». Ця фундаментальна праця узагальнила сорокарічний період невтомних досліджень мистецтва давньої української книги. У книзі описано 128 манускриптів, опубліковано близько 250-ти шедеврів вітчизняного книжкового мистецтва. За цикл досліджень, присвячених українській рукописній і стародрукованій книзі, Я. Запаска було обрано дійсним членом Міжнародної асоціації дослідників слов'янської кириличної книги, а за працю «Пам'ятки книжкового мистецтва. Українська рукописна книга» 18 березня 1998 р. президією НАН України нагороджений премією імені Івана Франка. Того самого ж року у Львові була надрукована ще одна монографія вченого – «Ошатність української рукописної книги» [8].

Детальний аналіз наукової роботи Я. Запаска з історії української рукописної книги у сфері медієвістики проведено у згаданій науковій публікації О. Маланчук-Рибак. Учена, зокрема, звертає увагу на проблему регіонального розмежування рукописних середньовічних пам'яток, яке було одним з найважливіших пріоритетів наукових досліджень вченого [18, с. 47].

Результати дослідження науково-педагогічної діяльності та аналіз життєпису доводять те, що академік Я. Запаско як вчений спричинився до розвитку українського мистецтвознавства. У творчому доробку — понад 200 наукових і науково-методичних праць, близько 50-ти неопублікованих, 25 монографій. Як українець був патріотом своєї вітчизни – України. У часи диктатури комуністичної ідеології та панування соцреалізму (60-80 рр. XX ст.), коли продовжувався процес нищення української культури та мистецтва, академік Я. Запаско сприяв їх популяризації та розвитку.

² «Будучи у складі екзаменаційної комісії Косівського училища прикладного мистецтва Яким Запаско рекомендував кращих студентів, зокрема і мене (давши високу оцінку моїй дипломній роботі), для продовження навчання та вступу у Львівський державний інститут прикладного та декоративного мистецтва...». (З виступу Лева Дем'ячука на ювілейній конференції з нагоди 80-ї річниці від дня народження академіка Якіма Запаска. Львів, ЛНАМ, 12 вересня 2003 р.).

Як людина – чесним і порядним (зі спогадів дружини, друзів і колег по роботі). З біографії вченого відомі численні приклади допомоги студентам у навчанні, зокрема, заохочення до подальшого навчання та написання наукових праць, дисертацій тощо².

За сумлінну працю був удостоєний багатьох почесних звань і нагород (Член Національної спілки художників України, академік Академії наук вищої школи, дійсний член Наукового товариства імені Тараса Шевченка, засновник Правління Львівської обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури. Нагороджений орденами Червоної Зірки (1968), Вітчизняної війни II ступеня (1985), «Знак Пошани» (1961), Трудового Червоного Прапора (1971), 12 медалів) [15, с. 43].

Досліджуючи українське народне мистецтво, академік Я. Запаско вперше розглянув як єдине явище національне орнаментальне мистецтво та художнє оформлення книги, глибоко вивчив її національні особливості.

Основною рисою його характеру було те, що один раз пізнавши якусь істину та переконавшись у її правдивості, нелегко або ж неможливо було вплинути на зміну його думки та переконання.

В останні роки життя академіка Я. Запаска проявилось велике прагнення пізнати духовні основи християнської віри. Вчений зберігав у себе вдома Святе Письмо, читав і вивчав його, часами обговорював з друзями прочитані фрагменти. Вивчаючи давні українські рукописи та стародруки, звертав увагу на їхній духовний характер, заохочував до поглибленого дослідження кольорових мініатюр, які містилися у цих книгах: священних зображень Ісуса Христа та Пресвятої Богородиці, біблійних подій, святих, апостолів і євангелістів тощо³.

Підсумовуючи науковий доробок великого українського вченого, слід навести слова доктора мистецтвознавства, професора, академіка НАМУ Олександра Федорука, який влучно зазначив: «Якщо в науці є місце для подвигу, то його в наші дні здійснив відомий львівський учений Яким Прохорович Запаско» [19; 23, іл. 2–3].

1. Бібліографія праць наукових співробітників Державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР, 1951–1973. Львів, 1974. С. 337, 395–402.

³ Знаючи про нашу з батьком діяльність і працю в галузі сакрального мистецтва (іконопис, різьблення) академік Я. Запаско був ініціатором нашої співпраці з фахівцем у цій галузі – українським вченим, доктором мистецтвознавства, доктором богословських наук, професором Дмитром Степовиком, академіком Академії наук вищої школи України. За це та інше добро висловлюємо Я. Запаску щиро подяку, пам'ятаючи Його у щоденних молитвах. (Спогади Лева та Андрія Дем'ячуків про академіка Якіма Запаска (Львів, 2003, 2005 рр.).

2. Високий чин ученого-книгознавця. Вісник книжкової палати / видатні діячі та визначні події / Володимир Стасенко, Олена Скержинська. Львів, 2004. № 1. С. 48.
3. Голод І. В. Академік Яким Запаско. Львів : ТзВО «Брати Сиротинські і К», 1998. 47 с.
4. Запаско Аким Прохорович. Книговедение : енцикл. слов. Москва, 1981. С. 186.
5. Запаско М. А. Наше подружнє життя. Мій родовід. Окремі спогади з мого особистого життя / [набір текстів Стасенко Р., сканування ілюстрацій та макет Стасенко В., друк ВКП «ВМС»] / Марія Андронівна Запаско. Львів, 2007. 66 с., іл.
6. Запаско Я. П. Мистецтво книги на Україні в XVI — XVIII ст. Львів : В-во Львівського університету, 1971. 310 с.
7. Запаско Я. П. Орнаментальне оформлення української рукописної книги. Київ : АН УРСР, 1960. 184 с.
8. Запаско Я. П. Ошатність української рукописної книги. Львів, 1998. 150 с.
9. Запаско Я. П. Пам'ятки книжкового мистецтва. Українська рукописна книга. Львів : Світ, 1995. 480 с.
10. Запаско Я. П. Українська рукописна книга за кордоном (до питання про повернення в Україну культурних цінностей). Альманах. 1994: Мистецький науково-популярний ілюстрований щорічник. Львів, 1995. 201 с.
11. Запаско Яким Прохорович (1923–2007). Львівська національна академія мистецтв. URL : <http://www.logos.biz.ua/proj/lnam/online/lnam--16.pdf>
12. Запаско Яким Прохорович. Академіки АН ВШ України : довідник. Київ, 1997. С. 105.
13. Запаско Яким Прохорович. Енциклопедія сучасної України / Культура. URL : http://esu.com.ua/search_articles.php?id=14914
14. Запаско Яким Прохорович. Мистецтво України : біогр. довід. Київ, 1997. С. 255.
15. Запаско Яким Прохорович. Національна академія мистецтв України. URL : <http://academia.gov.ua/sites/Zapasko/Zapasko.htm>
16. Запаско Яким Прохорович. Українська бібліотечна енциклопедія / Персоналії. URL : <http://ube.nplu.org/article/Запаско%20Яким%20Прохорович>
17. Кисельова Т. Яким Запаско – провідний дослідник національних особливостей українських книжкових пам'яток. Наук. пр. НБУВ. Київ,

2000. Вип. 4. С. 65–72.
18. Маланчук-Рибак О. Український вимір медієвістики Якіма Запaska. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Львів, 2016. Вип. 30. С. 45–46.
 19. Федорук О. Дзеркало душі української нації. Українське слово. 1998. 14 трав. С. 6–7.
 20. Хауха-Марченко Л. Видатний дослідник давньої української книги. З нагоди 80-річчя від дня народження доктора мистецтвознавства, академіка НАНУ Якіма Прохоровича Запaska. Друкарство. Львів, 2003. № 5(52). С.78–79.
 21. Яким Запasko: матеріали ювілейної наукової конференції, присвяченої 80-річчю від дня народження, 12 вересня 2003 р. / Львівська національна академія мистецтв. Львів, 2004. 115 с.
 22. Яким Прохорович Запasko. Інститут мистецтвознавства фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України. URL: http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1808
 23. Яким Прохорович Запasko. Дослідження, якого досі ще не було. Пам'яті мистецтвознавця URL : http://www.svit.gov.ua/index.php?ukey=news&blog_id=13

References

1. Bibliohrafiia prats naukovykh spivrobotnykiv Derzhavnoho muzeiu etnografii ta khudozhnoho promyslu AN URSS, 1951–1973. (1974). [Bibliography of the works of scientists of the State Museum of Ethnography and Arts of the Academy of Sciences of the USSR, 1951–1973]. Lviv: The State Museum of Ethnography and Arts of the Academy of Sciences of the USSR [In Ukrainian].
2. Stasenko V., Skerzhynska O. (2004). Vysokyi chyn uchenoho-knyhoznavsia. vydatni diiachi ta vyznachni podii. [High rank of scholar and book scholar. Celebrities and celebrities]. Visnyk knyzhkovoï palaty. – Bulletin of the Book Chamber. Lviv, 1, 48 [In Ukrainian].
3. Holod I. V. (1998). Akademik Yakym Zapasko [Academician Yakym Zapasko]. Lviv : TzVO «Braty Syrotynski i K» [In Ukrainian].
4. Zapasko Akym Prokhorovych. (1981). Knyhovedenye : entsykl. slov. – Book Science: Encyclopedic Dictionary. Moskva [In Russian]
5. Zapasko M. A. (2007). Nashe podruzhnie zhyttia. [Our married life]. Mii rodovid. Okremi spohady z moho osobystoho zhyttia. – My genealogy. Some memories of my personal life [nabir tekstiv Stasenko R., skanuvannia iliustratsii ta maket Stasenko V., druk VKP «VMS»] Lviv [In Ukrainian].

6. Zapasko Ya. P. (1971). *Mystetstvo knyhy na Ukraini v XVI — XVIII st.* [The art of books in Ukraine in the XVI - XVIII centuries]. Lviv: V-vo Lvivskoho universytetu [In Ukrainian].
7. Zapasko Ya. P. (1960). *Ornamentalne oformlennia ukrainskoi rukopysnoi knyhy* [Ornamental design of Ukrainian hand-written book]. Kyiv: AN URSSR [In Ukrainian].
8. Zapasko Ya. P. (1998). *Oshatnist ukrainskoi rukopysnoi knyhy* [Decorating the Ukrainian hand-written book]. Lviv [In Ukrainian].
9. Zapasko Ya. P. (1995). *Pamiatky knyzhkovoho mystetstva. Ukrainska rukopysna knyha* [Monuments of book art. Ukrainian handwritten book]. Lviv: Svit [In Ukrainian].
10. Zapasko Ya. P. (1994). *Ukrainska rukopysna knyha za kordonom (do pytannia pro povnennia v Ukrainu kulturnykh tsinnostei)* [Ukrainian handwritten book abroad]. *Almanakh. Mystetskyi naukovo-populiarnyi iliustrovanyi shchorichnyk. – Almanac. Art-popular illustrated illustrated yearbook.* Lviv [In Ukrainian].
11. Zapasko Yakym Prokhorovych (1923–2007). *Lvivska natsionalna akademiia mystetstv* [Lviv National Academy of Arts]. Retrieved from <http://www.logos.biz.ua/proj/lnam/online/lnam--16.pdf> [In Ukrainian].
12. Zapasko Yakym Prokhorovych. (1997). *Akademyky AN VSh Ukrainy: dovidnyk* [Academics of the Academy of Sciences of the Higher School of Ukraine: a reference book]. Kyiv [In Ukrainian].
13. Zapasko Yakym Prokhorovych. *Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy / Kultura* [Encyclopedia of modern Ukraine / Culture]. Retrieved from http://esu.com.ua/search_articles.php?id=14914 [In Ukrainian].
14. Zapasko Yakym Prokhorovych. (1997). *Mystetstvo Ukrainy: biohr. dovid. – Art of Ukraine: biographical guide.* Kyiv [In Ukrainian].
15. Zapasko Yakym Prokhorovych. *Natsionalna akademiia mystetstv Ukrainy* [National Academy of Arts of Ukraine]. Retrieved from <http://academia.gov.ua/sites/Zapasko/Zapasko.htm> [In Ukrainian].
16. Zapasko Yakym Prokhorovych. *Ukrainska bibliotekna entsyklopediia / Personalii* [Ukrainian Library Encyclopedia / Personalities]. Retrieved from <http://ube.nplu.org/article/Zapasko%20Iakym%20Prokhorovych> [In Ukrainian].
17. Kyselova T. (2000). *Yakym Zapasko – providnyi doslidnyk natsionalnykh osoblyvostei ukrainskykh knyzhkovykh pamiatok* [Yakym Zapasco is a leading researcher of national peculiarities of Ukrainian book sights]. *Nauk. pr. NBUV. – National Library of Ukraine named after V.I. Vernadsky.* Kyiv, 4, 65–72 [In Ukrainian].

18. Malanchuk-Rybak O. (2016). Ukrainskyi vymir mediievistyky Yakyma Zapaska [Ukrainian Measurement of Medievalism by Yakim Zapaska]. *Visnyk Lvivskoi natsionalnoi akademii mystetstv.* – *Visnyk of the Lviv National Academy of Arts.* Lviv, 30, 45–46 [In Ukrainian].
19. Fedoruk O. (1998). Dzerkalo dushi ukrainskoi natsii [The mirror of the soul of the Ukrainian nation]. *Ukrainske slovo.* – *Ukrainian word.* May 14th., 6–7 [In Ukrainian].
20. Khaukha-Marchenko L. (2003). Vydadni doslidnyk davnoi ukrainskoi knyhy. Z nahody 80-richchia vid dnia narodzhennia doktora mystetstvoznavstva, akademika NANU Yakyma Prokhorovycha Zapaska [Outstanding researcher of the ancient Ukrainian book]. *Drukarstvo.* – *Typography.* Lviv, 5(52), 78–79 [In Ukrainian].
21. Yakym Zapasko: materialy yuvileinoi naukovoï konferentsii, prysviachenoï 80-richchiu vid dnia narodzhennia, 12 veresnia 2003 [Yakym Zapasko: Proceedings of the jubilee scientific conference devoted to the 80th anniversary of birth, September 12, 2003] (2004). *Lvivska natsionalna akademiia mystetstv.* – *Lviv National Academy of Arts.* Lviv [In Ukrainian].
22. Yakym Prokhorovych Zapasko. Instytut mystetstvoznavstva folklorystyky ta etnologii im. M.T.Rylskoho NAN Ukrainy [Institute of Art History of Folklore and Ethnology. M.T. Rylsky National Academy of Sciences of Ukraine]. Retrieved from http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1808 [In Ukrainian].
23. Yakym Prokhorovych Zapasko. Doslidzhennia, yakoho dosi shche ne bulo. Pamiati mystetstvoznavtsia [Yakym Zapasko. In memory of art historian] Retrieved from http://www.svit.gov.ua/index.php?ukey=news&blog_id=13 [In Ukrainian].

ANNOTATION

Andriy Demyanchuk. Outstanding researcher in Ukrainian Art: of blessed memory of Yakym Zapasko. This study is an attempt to throw light on and analyze the known and little-known facts in life history of Academician Yakym Zapasko – the outstanding Ukrainian scientist, researcher in history of the Ukrainian manuscript book. In particular, to describe influence on the personality of this scientist of his parents, wife and friends. In this context must be noted his tremendous industriousness and persistence of the scientist, work on the development of personal honors, self-education and improvement of his professional qualities.

Results of the study give grounds to state that Academician Yakym Zapasko

made a great contribution to the development of the Ukrainian history of arts, was a patriot of his homeland – Ukraine and as a personality – an honest and decent man. A range of facts is known from his biography, when he encouraged talented graduates of the art schools to continue their education, particularly in Lviv Institute of Applied and Decorative Arts.

Key words: Academician Yakym Zapasko, Ukrainian history of arts, Ukrainian manuscript book, scientific-educational work, patriotism.

АННОТАЦИЯ

Андрей Демьянчук. Выдающийся исследователь украинского искусства: светлой памяти Акима Запaska. В исследовании предпринята попытка осветить и проанализировать известные и малоизвестные факты из биографии академика Акима Запaska – выдающегося украинского ученого, исследователя украинской рукописной книги. В частности, раскрыть влияние на формирование личности ученого его родителей, жены и друзей. В этом контексте следует отметить огромную работоспособность и настойчивость ученого, работу над развитием личных качеств, самообразование и совершенствование профессиональных качеств.

Результаты исследования дают основания утверждать, что академик Аким Запasko внес весомый вклад в развитие украинского искусствоведения, был патриотом своей родины – Украины, а как личность – честным и порядочным человеком. Из биографии ученого известны факты поощрения одаренных выпускников художественных училищ к дальнейшему обучению, в частности во Львовском институте прикладного и декоративного искусства.

Ключевые слова: академик Аким Запasko, украинское искусствоведение, украинская рукописная книга, научно-педагогическая деятельность, патриотизм.

